

<i>Sygn. akt</i>	<i>II AKa 22/14</i>
------------------	---------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ			
		Dnia	27 marca 2014 r.
<i>Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie</i>			
w składzie:			
	Przewodniczący:	<i>SSA Stanisław Urban</i>	
	Sędziowie:	<i>SSA Piotr Moskwa (spr.) SSA Stanisław Sielski</i>	
	Protokolant:	st. sekr. sądowy	Anna Łuksik
przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie			
- Grażyny Zięba - Białowąs			

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2014 r.

sprawy wnioskodawcy **W. C.** o odszkodowanie
i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie

z dnia 18 grudnia 2013r., sygn. akt II Ko 58/13

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w ten sposób, że kwotę zasądzonego zadośćuczynienia **podwyższa** do 15 000 zł (piętnastu tysięcy złotych),
a łączną kwotę odszkodowania i zadośćuczynienia do 33 093, 72 zł (trzydziestu trzech tysięcy dziewięćdziesięciu trzech złotych
i siedemdziesięciu dwóch groszy),

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok **utrzymuje** w mocy,

III. kosztami postępowania **obciąża** Skarb Państwa.

Sygn. akt. II AKa 22/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krośnie wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013r., sygn. akt II Ko 58/13:

I. **zasądził** od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krośnie na rzecz W. C., s. R. i J. zd. A., ur. (...) w S., zam. (...)-(...) B., kwotę 26 193, 72 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 18093, 72 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku,

II. w pozostałej części wniosek **oddalił**,

III. kosztami postępowania **obciążył** Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na błędnym ustaleniu wysokości należnego wnioskodawcy zadośćuczynienia w kwocie 50 zł za dzień tymczasowego aresztu, co stanowi kwotę symboliczną i nieadekwatną do poniesionej przez wnioskodawcę krzywdy materialnej.

Na zasadzie art. 427 § 1 i art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez zwiększenie kwoty należnego wnioskodawcy zadośćuczynienia do kwoty 31 906, 28 zł.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze co następuje

Apelacja obrońcy jest częściowo zasadna.

Nie kwestionuje ona przy tym rozstrzygnięcia sądu I instancji w zakresie odszkodowania. Zwrócona jest jedynie przeciwko orzeczeniu o wysokości zadośćuczynienia.

Kodeks postępowania karnego nie określa zasad ani podstaw, jakimi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z zastosowania oczywiście niesłusznego tymczasowego aresztowania. Określenie wysokości zadośćuczynienia pozostawione jest swobodnemu uznaniu sądu, wedle reguły zawartej w art. 445 § 1 k.c. "Odpowiedniość sumy" oznacza, że zadośćuczynienie za krzywdę powinno mieć charakter kompensacyjny, nie będąc wartością nadmierną pod względem ekonomicznym, tylko odpowiadającą aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok SN z 4 lutego 2008 r., III KK 349/07). Z drugiej strony zadośćuczynienie nie może mieć tylko charakteru symbolicznego ale i komercyjnego, przeto pozostawać musi w realnej proporcji do charakteru i rozmiaru krzywdy i jednocześnie korelować z poziomem dochodów ludności.

Nie wszystkie jednak krzywdy związane z osadzeniem wnioskodawcy mogą też być naprawione w postępowaniu toczącym się na podstawie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowaniu karnego, nawet jeżeli obiektywnie zaistniały. Rekompensacie podlegają wyłącznie te, które pozostają w rzeczywistym związku przyczynowym z niesłusznym osadzeniem. Tak więc nie podlega naprawieniu w tym trybie odczucie krzywdy po stronie wnioskodawcy, związanej z „pogorszeniem nastroju syna na skutek rozłąki”. Choć istotnie, wnioskodawca mógł to subiektywnie

odczuwać jako krzywdę, wiążącą się z faktem aresztowania. Subiektywne przeżycia pokrzywdzonego i jego indywidualne odczucia z powodu naruszenia dobra osobistego, poczucie obniżenia własnej wartości, nie są podstawą do ustalenia wysokości odszkodowania. Nie może też wpływać na wysokość zadośćuczynienia podnoszona przez wnioskodawcę okoliczność dotyczące dolegliwości przełyku, gdyż nie ma tu związku przyczynowego z naruszeniem dobra osobistego wnioskodawcy, jakim jest jego wolność. Z opinii biegłego wynika bowiem, że stres związany z aresztowaniem był jedynie czynnikiem współsprawczym, to jest dopomógł zaistnieniu schorzenia. Związek przyczynowy, uzasadniający zasądzenie zadośćuczynienia lub odszkodowania, zachodzi zaś tylko wtedy, gdy w grupie wszystkich przyczyn i skutków występują tylko takie, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzenie istnienia związku jako takiego, czy jakiegokolwiek, ale chodzi o następstwa normalne, wedle reguł ustalonych obiektywnie. W realiach niniejszej sprawy nie można wykluczyć natomiast, że schorzenie na które powołuje się wnioskodawca nie powstałoby w warunkach wolnościowych.

O ile więc takie okoliczności nie mogły wpłynąć na wysokość zadośćuczynienia, to jednak sąd I instancji dostrzegł inne względy, istotne z punktu widzenia oceny zasadności żądania wnioskodawcy. Z chwilą niesłusznego aresztowania doznał on silnego stresu, który nie przekształcił się jednak w reaktywne zaburzenia psychiczne. Aresztowanie przerwało możliwość kontynuowania pracy i łżenia na utrzymanie rodziny, co negatywnie wpływało na psychikę wnioskodawcy, w szczególności, że wpłynęło to na osłabienie więzi rodzinnych. Okres jego izolacji był też stosunkowo długi i wynosił blisko pięć miesięcy. Te okoliczności same w sobie powodują, że w ocenie Sądu Apelacyjnego wysokość zasądzonych zadośćuczynienia jest zbyt niska. Sąd I instancji najwyraźniej okolicznościom tym nie przydał należytego znaczenia w aspekcie rozmiaru krzywdy, jakiej doznał wnioskodawca. Kwota 8. 100 zł, zasądzona zaskarżonym wyrokiem, nie rekompensuje jej w sposób należyty, tak aby wskazanemu na wstępie kryterium "odpowiedniości" stało się zadość. Dlatego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i podwyższył kwotę zadośćuczynienia do 15.000 zł. Nie ma zarazem podstaw do uwzględniania apelacji pełnomocnika w całości. Bo przecież pobyt wnioskodawcy w izolacji nie wiązał się dla niego ze szczególnym udręczeniem. Nie był traktowany gorzej niż inni osadzeni, nie był szykanowany, a tylko w takich realiach istniałaby podstawa do zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie sugerowanej przez skarżącego.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku, w szczególności że, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy miarkując wysokość zadośćuczynienia istotne znaczenie nadawał okolicznościom związanym z pozyskanymi w tej sprawie materiałami z nagrań rozmów telefonicznych oskarżonego. W sytuacji jednak, gdy w tego rodzaju przypadkach, jaki zaistniał w niniejszej sprawie, orzecznictwo jak i piśmiennictwo jednoznacznie przyjmuje, że dowód ten nie może być wykorzystywany w postępowaniu karnym, nie można mu nadawać aż tak istotnego znaczenia, jak uczynił to Sąd Okręgowy.

Na zakończenie przypomnieć wypada, iż odszkodowanie ma charakter kompensacyjny, a co za tym idzie prowadzi ono do wyrównania stanu majątkowego jaki zaistniałby, gdyby niekorzystne dla wnioskodawcy okoliczności, w postaci tymczasowego aresztowania, nie nastąpiły. Oznacza to więc, że zasądzając odszkodowanie z tytułu utraconych zarobków sąd musi brać pod uwagę to ile wnioskodawca przeznaczyłby na swoje podstawowe potrzeby życiowe, gdyby przebywał na wolności i różnicę między tą kwotą, a kwotą uzyskanych dochodów może zasądzić tytułem odszkodowania z powodu utraconych zarobków. W niniejszej zaś sprawie reguł tych nie uwzględniono, zasądzając na rzecz wnioskodawcy całą kwotę utraconych zarobków. Z uwagi jednak na brak zaskarżenia w tym zakresie szersze rozważania w tym przedmiocie są zbyteczne, gdyż Sąd odwoławczy nie mógł dokonać korekty tego rozstrzygnięcia.